

Aktualności

14.03.2009 9:21

Treść

LUDZIE Z TEJ ZIEMI - Władysław Kurdziel

Chociaż był nauczycielem i zajęć szkolnych mu nie brakowało, angażował się w prace społeczne na rzecz miejscowej społeczności. Udzielał się w pracy chłopskiej partii i był animatorem życia kulturalnego w swojej rodzinnej Kamionce. Jednak nade wszystko poświęcił się plastyce, zbieractwu i fotografii. Malował od dziecka. Chociaż zabrzmi to nieprawdopodobnie, zgromadził około 10 tysięcy książek, wśród których z dziedziny plastyki było prawie 700. Był posiadaczem 10 tysięcy reprodukcji malarstwa. Wykonał 3,5 tysiąca kolorowych przeźroczy promujących wspaniałe walory Sądecczyzny, z pomocą których wygłosił około 150 prelekcji. Kim zatem był Władysław Kurdziel rodowity kamionczanin?

Urodził się 20 lutego 1909 r. w Kamionce Wielkiej jako syn Piotra i Agnieszki, pochodzenia robotniczego, ukończył trzy klasy w szkole podstawowej we wsi rodzinnej, a do klasy czwartej uczęszczał w Nowym Sączu. Potem ukończył trzy klasy gimnazjalne i przeniósł się do Seminarium Nauczycielskiego w Starym Sączu, a ukończył tę średnią szkołę w Tarnowie w roku 1929.

Po maturze złożył egzamin wstępny na Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie, chcąc kształcić się w kierunku plastyki, do czego miał od dzieciństwa duże zdolności i zamiłowanie. Niestety, z powodu trudności materialnych zmuszony był przerwać studia w połowie drugiego roku. Podjął wtedy pracę jako nauczyciel kontraktowy Szkoły Podstawowej w Kobierzynie, kontynuując jeszcze przez pewien czas zajęcia popołudniowe na Akademii. Z zamiłowań swoich nie zrezygnował nigdy, pogłębiając studia drogą samokształcenia. Współpracował także z Gromadą Literacko-Artystyczną „ŁOM” w Nowym Sączu, biorąc udział w jednej z wystaw plastyki sądeckiej. Po półrocznej pracy w Kobierzynie przeniósł się do Mogiły pod Krakowem, potem do Więclawic w powiecie miechowskim, wreszcie po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego jako etatowy nauczyciel pracował do r. 1944 w Gołczy, pod koniec okresu okupacji także w zorganizowanym tajnym nauczaniu. Urlopowany przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w lutym 1945 r., powołany został do Prezydium PRN w Miechowie, potem do PZGS „Samopomoc Chłopska”. Pełnił wówczas funkcję kierownika Wydziału Kultury Wsi do 30 czerwca 1947 r., organizował kursy pedagogiczne itp. Wrócił jednak z czasem do swojej szkoły w Gołczy, gdzie od 1 października 1949 r. do 31 sierpnia 1957 r. pełnił obowiązki kierownika szkoły. Już wówczas rozwinął ożywioną pracę społeczną jako sekretarz TUL, przewodniczący Powiatowej Komisji Oświaty, członek Powiatowej Komisji Kontroli Społecznej, członek Rady Nadzorczej Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Gołczy, przewodniczący gminnego rejonu dla spraw oświaty dla dorosłych itp. W roku szkolnym 1957/58 przeniósłszy się w rodzinne strony pracował w Szkole Podstawowej w Jamnicy, a od 1 września 1958 r. do

końca swoich dni w Kamionce Wielkiej. Był także powiatowym instruktorem wychowania muzycznego i organizatorem regionalnych zespołów szkolnych w powiecie nowosądeckim. Władysław Kurdziel był także aktywistą politycznym jako członek Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, radnym Powiatowej Rady Narodowej i członkiem Komisji Oświaty, Kultury i Turystyki Powiatowej Rady Narodowej w Nowym Sączu, członkiem zarządu Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych i prezesem Klubu Amatorów Plastyków, był uczestnikiem i laureatem licznych konkursów plastyki amatorskiej. Potrafił w sposób niepowtarzalny przenieść piękno otaczającej nas rzeczywistości zarówno pędzlem na płótno, jak również uchwycić go w obiektywie aparatu fotograficznego. Ten znakomity fotografik posiadał kilka tysięcy własnych kolorowych przeźroczy, przy pomocy których sławił piękno ziemi sądeckiej jako znany, ceniony i niestrudzony prelegent. Wielokrotnie występował w Klubie Ziemi Sądeckiej w Warszawie, gdzie poza nim gościli takie nazwiska jak Jerzy Harasymowicz, Stanisław Skrzyszewski czy Julian Przyboś. Swoje przeźrocza wiele razy prezentował w Nowym Sączu. Warto przypomnieć pewien wieczór, gdy do Nowego Sącza zawitała wycieczka nauczycieli z innego województwa. Padał deszcz, było szaro, jesienią. Gospodarze przygotowali gorącą herbatę i zaprosili gości na „rajd po Sądeczyźnie”. Przeźrocza zmieniały się jedno po drugim. Wyprawa trwała do późnej nocy. Ale wówczas nawet rodowici Sądeczanie dostrzegali po raz pierwszy niezauważalne na co dzień uroki swojej ziemi. W 1959 roku był jednym z założycieli a zarazem prezesem sekcji plastyków przy ZNP w Nowym Sączu. Był także członkiem Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Nowym Sączu, gdzie przez wiele lat pełnił funkcję viceprezesa Klubu Plastyków. Jako twórca i animator kultury w środowisku wiejskim, był delegatem Sądeczyzny na Kongres Kultury Polskiej w Warszawie.

Za całokształt swej pracy pedagogicznej i społecznej odznaczony został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (22 lipca 1959 r.), Złotą Odznaką Związku Nauczycielstwa Polskiego, Odznaką Tysiąclecia, Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury” oraz Złotą Odznaką „Zasłużonego dla Sądeczyzny”. Władysław Kurdziel zmarł nagle dnia 12 stycznia 1968 r. w Kamionce Wielkiej, gdzie w dwa dni później o godz. 15 odbył się jego pogrzeb. Nad trumną jego przemawiali: kierownik Szkoły Podstawowej w Kamionce Wielkiej, gdzie do ostatka pracował; uczennica tej szkoły; przedstawiciel Ogniska; prezes Oddziału Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego, oraz przedstawiciel Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego i Powiatowej Rady Narodowej. Świeżą mogiłę pokryło kilkadziesiąt wieńców i liczne wiązkanki kwiatów. Okryta śnieżnym całunem ziemia sądecka utuliła na zawsze jednego z gorąco ją miłujących synów. Władysław Kurdziel był jednym z najpopularniejszych działaczy kultury, głębokim humanistą, wiernym synem swego środowiska. Był człowiekiem skromnym a jednocześnie ujmującym, wszechstronnie utalentowanym o dużej kulturze umysłowej, uwrażliwionym na piękno w naturze i sztuce.

[Przewiń do początku](#)